

Ügyszám: NAIH/2015/3223/3/J

Dr. Gulyás Gergely úr részére
elnök
az Országgyűlés Törvényalkotási Bizottsága

tab@parlament.hu

Tisztelt Elnök Úr!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) a sajtóhírekből és az Országgyűlés honlapjáról értesült arról, hogy Magyarország 2016. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló T/4884. számú törvényjavaslat (a továbbiakban törvényjavaslat) olyan tartalommal került benyújtásra az Országgyűléshez, amely eltér a Hatóság által korábban véleményezettől. A nemzetgazdasági miniszter által beterjesztett szöveg a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését korlátozó részekkel egészült ki.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. § (2) bekezdése szerint a Hatóság feladata a személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének ellenőrzése és elősegítése. Az Infotv. 38. § (4) bekezdés a) pontja szerint a Hatóság javaslatot tehet a személyes adatok kezelését, valamint a közérdekű adatok és a közérdekből nyilvános adatok megismerését érintő jogszabályok megalkotására, illetve módosítására és véleményezi a feladatkörét érintő jogszabályok tervezetét.

Tekintettel arra, hogy a Hatóságnak eddig nem volt alkalma véleményezni a törvényjavaslat egyes részeit, kérem engedje meg, ezeket illetően Hatóság álláspontjáról az alábbiakban tájékoztassam:

A törvényjavaslat 3. §-a a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvényt (a továbbiakban Mgstv.) 14/A. §-sal egészíti ki, amely

- a) az államháztartás központi alrendszerének finanszírozásával és adósságának kezelésével kapcsolatos, a finanszírozási terv adatainak (az Mgstv. 14/A. § (2) bekezdésében foglaltak kivételével), valamint
- b) az Áht. 22. § (3)–(5) bekezdése szerinti adatok kivételével a központi költségvetés tervezése során keletkező adat

nyilvánosságát korlátozza, előbbi adatok esetében a keletkezéstől számított két évig, az utóbbiak esetében pedig a központi költségvetésről szóló törvény tervezetének Kormány általi elfogadását követően az elfogadástól számított 10 évig. A törvényjavaslat az államháztartásért felelős miniszter feladat- és hatáskörébe utalja a korlátozás feloldását, ha az nem veszélyezteti a törvényjavaslatban felsorolt, Magyarország központi pénzügyi érdekének körébe tartozó érdekeket.

A törvényjavaslat 3. §-ában meghatározott adatok közérdekű adatok. A törvényjavaslat indokolásából, valamint az államháztartásért felelős miniszter számára megállapított korlátozás-feloldási szabályok értelmezésével megállapítható, hogy a korlátozásra Magyarország központi pénzügyi érdekéből kerül sor.

Az Infotv. 27. § (2) bekezdés e) pontja szerint a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jogot - az adatfajta meghatározásával – törvény központi pénzügyi vagy devizapolitikai érdekből korlátozhatja. Tehát a törvényjavaslat 3. §-a olyan célból korlátozza az adatok nyilvánosságát, amely összhangban van az Infotv. előírásaival, amiként az is, hogy a törvényjavaslat konkretizálja a korlátozással érintett adatkört. Ugyanakkor a következőkre szeretném felhívni a figyelmet:

- Magyarország Alaptörvényének VI. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. Az információszabadság elsődleges rendeltetése az állam átláthatóságának biztosítása. Az Alkotmánybíróság a 32/1992. (V. 29.) AB határozata értelmében ezen alapjog „*lehetővé teszi a választott népképviselői testületek, a végrehajtó hatalom, a közigazgatás jogszerűségének és hatékonyságának ellenőrzését, serkenti azok demokratikus működését*”. A közhatalmi döntéshozatalra gyakorolt ellenőrzés ugyanis csak akkor lehet sikeres és hatékony, amennyiben az állampolgárok megismerhetik a szükséges információkat. Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése szerint „*a közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok közérdekű adatok.*” A törvényjavaslat olyan közérdekű adatokat érint, amelyek nyilvánosságához erős közérdek fűződik, ezért elengedhetetlen, hogy az államháztartásért felelős miniszter a közérdekű adat nyilvánosságát korlátozó döntése során a fentieket figyelembe véve járjon el.

- A törvényjavaslat a korlátozás feloldását lehetővé teszi ugyan, ám főszabályként nem nyilvánosként határozza meg a 3. §-ban felsorolt adatokat. Ezzel kapcsolatban figyelembe veendő az Alkotmánybíróság 12/2004. (IV. 7.) AB határozata, amely mindenkire nézve kötelező erővel mondta ki, hogy az információszabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni, „*egy demokratikus társadalomban a közérdekű adatok nyilvánossága a főszabály; ehhez képest a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozását kivételnek kell tekinteni*”. A hivatkozott AB határozattal olyan szerkezetű törvényi norma állna összhangban, amely az adatok megismerésére vonatkozó korlátozás célját egyértelműen megjelölve azon feltételeket határozná meg, amelyek teljesülése a 3. §-ban meghatározott közérdekű adatok nyilvánossága korlátozható.

Budapest, 2015. május „ 28. „

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár